

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 15/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om särskild ersättning till make till tjänsteman inom utrikesrepresentationen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 7 september 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om särskild ersättning till make till tjänsteman inom utrikesrepresentationen (RP 119/2010 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

- förvaltningsdirektör Ari Rouhe, utrikesministeriet
- arbetsmarknadsjurist Marja Isomäki, finansministeriet
- ordförande Jaana Similä och ansvarig för EU-FASA-frågor Maria Repo, Ulkoasiainhallinnon puolisoyhdistys ULPU ry
- ambassadråd Marko Laine, Ulkoasiainhallinnon virkailijayhdistys UHVY ry.

Sakkunniga

Utskottet har hört

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att vissa författningstekniska ändringar samt andra ändringar motsvarande de ändringar som gjorts i arbetspensionssystemet görs i lagen om särskild ersättning till make till tjänsteman inom utrikesrepresentationen.

Dessutom föreslår regeringen att förutom en äkta make och en partner enligt lagen om registrering av partnerskap ska också en sambo som lever under äktenskapsliknande förhållanden ha rätt till särskild ersättning på vissa villkor som bestäms i lag.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2011.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Systemet med särskild ersättning till make till

tjänsteman inom utrikesrepresentationen har skapats för att komplettera den medföljande makens arbetspension som på grund av bortfallet av förvärvsinkomster minskar när han eller hon till följd av sin makes arbete som tjänsteman är bo-

satt utomlands. Denna särskilda ersättning är inte arbetspension, även om den har vissa drag gemensamt med arbetspensionssystemet. Genom de föreslagna ändringarna samordnas systemet lagtekniskt med arbetspensionssystemet i den utsträckning det är motiverat.

Storleken på den särskilda ersättningen

Den särskilda ersättningen uppgår 2010 till 29,67 euro i månaden för varje år som berättigar till ersättning. En make som följt en tjänsteman inom utrikesrepresentationen i tio år får alltså 296,70 euro i månaden när alla ersättningsvillkor uppfylls. Det här är en mycket blygsam ersättning jämfört med arbetspensionen, menar utskottet, och följaktligen bör den i framtiden höjas mer än vad som nu föreslagits.

Enligt den föreslagna 7 § justeras månadsersättningens belopp årligen med den lönekoeficient som nämns i 96 § i lagen om pension för arbetstagare. Ersättningen justerades ända sedan lagen trädde i kraft 1989 fram till utgången av 2004 med ett s.k. halvvägsindex. Det är först från och med 2005 som ersättningen höjts med en lönekoeficient där vägningskoefficienten för förändringar i lönenivån är 80 och för förändringar i prisenivån 20 procent. Till följd av halvvägsindexet släpar ersättningsnivån i viss mån efter den allmänna löneutvecklingen. Därför föreslår regeringen att ersättningen ska vara 33 euro i månaden från ingången av 2011.

Månadsbeloppet 33 euro blir emellertid enligt 2 mom. i den föreslagna ikraftträdandebestämmelsen inte tillämpligt förrän på den tid efter lagens ikraftträdande som ger rätt till specialersättning. Det betyder att man vid uträkningen av särskild ersättning som ackumulerats innan lagen trädde i kraft tillämpar det nuvarande beloppet 29,67 euro (enligt indexnivån 2010).

Den eftersläpning i ersättningsbeloppet som halvvägsindexet gett upphov till låter sig inte åtgärdas i fråga om den tid en person bott utomlands i egenskap av maka före den 1 januari 2011, om det nya beloppet i enlighet med 2 mom. ska börja tillämpas först för den tid som

ackumuleras efter lagens ikraftträdande. Utskottet föreslår därför att 2 mom. stryks, vilket innebär att eftersläpningen då åtgärdas även för tiden före den 1 januari 2011.

I propositionsmotiven uppges det att ersättningsutgiften var 930 270 euro 2009 och omfattade 263 makar. Förslaget att ersättningen stiger från 29,67 till 33 euro i månaden betyder en höjning med ca 10 procent. I och med att antalet ersättningstagare antas vara ganska konstant under de närmaste åren leder korrigeringen av eftersläpningen även för tiden före den 1 januari 2011 till en extrakostnad på mindre än 100 000 euro jämfört med propositionen. De ekonomiska konsekvenserna av utskottets förslag blir enligt utskottets egen mening små.

Sammantaget sett anser utskottet propositionen vara behövlig och motiverad. Utskottet tillstyrker lagförslaget med ändringarna nedan.

Detaljmotivering

Ikraftträdandebestämmelsen. Den eftersläpning i ersättningsbeloppet som halvvägsindexet gett upphov till 1989—2004 låter sig inte åtgärdas i fråga om den tid en person bott utomlands i egenskap av maka före den 1 januari 2011, om det nya ersättningsbeloppet 33 euro börjar tillämpas först från den 1 januari 2011. Därför föreslår förvaltningsutskottet att 2 mom. i ikraftträdandebestämmelsen stryks.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget enligt propositionen men ikraftträdandebestämmelsen med följande ändringar:

(1 mom. som i RP)

(2 mom. *utesl.*)

(2 och 3 mom. som 3 och 4 mom. i RP)

Helsingfors den 30 september 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Antti Rantakangas /cent
vordf. Tapani Mäkinen /saml
medl. Marko Asell /sd
Juha Hakola /saml
Heli Järvinen /gröna
Pietari Jääskeläinen /saf
Oiva Kaltiokumpu /cent

Outi Mäkelä /saml
Petri Pihlajaniemi /saml
Raimo Piirainen /sd
Lenita Toivakka /saml
Unto Valpas /vänst
ers. Markku Pakkanen /cent
Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Sivonen.